

گزارش نمایندگی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شهرستان کلات سال ۱۳۹۶

کلات با دارا بودن آثار تاریخی شاخص چون عمارت خورشید، مسجد کبود، بند نادری، کتیبه نادری، برج ارغونشاه و پیوست نام نادر افشار و همچنین مناطق طبیعی و بکر قره سو، ارتکند، سد زوین، ۱۲ روستای گردشگری در سطح شهرستان، منطقه حفاظت شده هزار مسجد، جنگلهای پسته خواجه و صنایع دستی بی مانند ابریشم بافی (دارای مهر اصالت یونسکو) نوار بافی، گلیم بافی (دارای نشان ملی) و مخصوصاً آداب و رسوم متنوع و غنی فرهنگی بومی و محلی و توجه دولت به ایجاد زیر ساخت های مورد نیازیکی از مناطقی است که یقیناً در سالهای آتی خیل عظیم گردشگران را به خود جذب خواهد کرد. اعطای تسهیلات به ۱۲ نفر از هنرمندان صنایع دستی در سطح شهرستان و ایجاد اشتغال برای آنان صدور مجوز مشاغل خانگی به تعداد ۱۲ نفر از هنرمندان صنایع دستی. ثبت گلیم آقداش، جاجیم بافی، البسه محلی در فهرست آثار معنوی کشور ثبت ۱۹ اثر تاریخی جدید در فهرست آثار ملی کشور که تا قبل از سال ۹۶ تعداد آثار ثبتی شهرستان ۳۴ اثر بود.

معرفی بهتر و کامل شهرستان جهت جذب گردشگر به منطقه از طریق چاپ کتاب، تهیه مستند های مختلف در فصول گوناگون با همکاری صدا و سیما خراسان و کشور، چاپ بروشور و پوستر اماکن تاریخی، طبیعی و صنایع دستی، استفاده از فضای مجازی و شبکه های اجتماعی جهت معرفی بهتر شهرستان ایجاد دفاتر خدمات مسافرتی در شهرستان و به کار گیری راهنمایان محلی راه اندازی بازارچه صنایع دستی و سوغات شهرستان در سه نقطه از شهرستان شامل زوین، کلات و لائین حمایت از سرمایه گذاران بخش خصوصی در سه حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جهت ارائه خدمات مناسب به گردشگران در سطح شهرستان ایجاد مجتمع میان راهی در محور اصلی مشهد-کلات که عملیات اجرایی آن آغاز گردیده است.

ایجاد مجتمع آب درمانی در آبگرم حفظ، نگهداری و مرمت آثار تاریخی شرکت در نمایشگاه های استانی، ملی و بین المللی جهت معرفی شهرستان و عرضه توانمندی های کلات در حوزه های مختلف برگزاری جشنواره های مختلف در راستای معرفی فرهنگی غنی شهرستان

■ **تعداد آثار تاریخی شاخص، مناطق نمونه گردشگری، روستاهای هدف گردشگری و تعداد روستاهای دارای صنایع دستی کلات**

ردیف	آثار تاریخی شاخص	مناطق نمونه گردشگری	روستاهای گردشگری	روستاهای دارای صنایع دستی
۱	۶ اثر	۳ منطقه	۱۲ روستا	۸ روستا

در روستاهای آقداش و قله زو به تولید مشغول هستند و هنرمندان نوار باف، جاجیم باف و البسه محلی نیز ساکن دهستان هزار مسجد می باشند. **تنوع فرهنگی:** گونه گونی اقوام در شهرستان که شامل اقوام کرد، ترک، لر، فارس و حتی عرب هستند شهرستان را به لحاظ فرهنگی و آداب و سنتها مانند طبیعت آن رنگارنگ کرده است و این گونه گونی و تنوع فرهنگی پتانسیل و ظرفیت بسیار خوبی است تا بتوان از قبل آن در زمینه توسعه شهرستان گام برداشت که مهمترین این آداب و رسوم که علاقمندان بسیاری دارد مراسم عروسی سنتی است که همه ساله در سطح شهرستان مخصوصاً در دهستان هزار مسجد برگزار می گردد. سنت قوچ گذار، پشم چینی، یآوری، بازبهای بومی -محلی و... از دیگر سنت ها و آداب و رسوم این دیار می باشند.

■ **اهداف و برنامه های ۵ ساله شهرستان کلات:** بی شک برای استفاده درست و شکوفا شدن این ظرفیتهای و از سویی توسعه اقتصادی شهرستان، بالا بردن سطح رفاه عمومی، ایجاد اشتغال و جلوگیری از مهاجرت مردمان این دیار برنامه ریزی مناسب لازم است که این اقدامات باید با حمایت دولت در زمینه ایجاد، توسعه و تکمیل زیر ساخت ها و ورود بخش خصوصی جهت ارائه خدمات مناسب به گردشگران انجام پذیرد. ایجاد و تکمیل زیر ساخت های گردشگری شامل آسفالت محورهای گردشگر پذیر بابارمضان، آبگرم، سد زوین، سد قره تیکان، سد چهچه و منطقه نمونه گردشگری ارتکند. ایجاد و توسعه مراکز اقامتی شامل اقامتگاه های بوم گردی، منازل شخصی، ایجاد کمپ های اسکان و واحدهای اقامتی در محورهای گردشگری و شهرهای کلات و زوین

ظرفیت های شهرستان کلات: شهرستان کلات در ۱۴۵ کیلومتری مشهد قرار گرفته است و حدود ۳۲۷۵ کیلومتر مربع وسعت دارد. مرز شمالی آن کشور ترکمنستان با ۱۸۰ کیلومتر مرز مشترک، جنوب شهرستان مشهد و چناران، غرب آن شهرستان درگز و در شرق آن سرخس واقع گردیده است. این شهرستان در تمامی زمینه ها دارای ظرفیت ها و پتانسیل های بکر و دست نخورده است که لازم است با برنامه ریزی مناسب از حالت بالقوه به بالفعل تبدیل شوند. اما مهمترین و بی نظیر ترین این ظرفیت ها که می تواند تمام ظرفیت های دیگر را نیز فعال و شکوفا کند حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است.

حوزه میراث فرهنگی: آثار تاریخی شاخصی است که به صورت یکجا در شهر کلات نادر قرار گرفته اند که مهمترین آنها کاخ خورشید، مسجد کبود، برج ارغونشاه، کتیبه نادری و بند نادری می باشند و تعدادی دیگر از آثار تاریخی مانند برج سیستانی ها، خانه های گبری، قلعه فروود و حوض انبار های خشت نادری که در سطح شهرستان پراکنده اند.

حوزه گردشگری: کلات با سه منطقه نمونه گردشگری قره سو، ارتکند و شهر کلات، دوروستانی هدف گردشگری بابارمضان و آبگرم و روستاهای گردشگری پذیر ایدلیک، حمام قلعه، محور لائین نو تا لائین کهنه (هزار مسجد) سینی کهنه، چرم کهنه، ارچنگان و سدهای زوین، قره تیکان، چهچه و جنگل پسته خواجه از مهمترین ظرفیت های است که می تواند سالانه خیل عظیم گردشگران را به خود جذب کند.

حوزه صنایع دستی: مهمترین رشته های فعال صنایع دستی شهرستان کلات ابریشم بافی که بیشتر در شهر زوین فعال هستند و بیشترین هنرمندان گلیم باف

مسجد کبود

عملکرد اداره میراث فرهنگی شهرستان کلات از نگاه دوربین

مرمت مسجد کبود

برگزاری مراسم آیینی قوچ گذار در روستای برده

به سازی ساختمان اداره میراث فرهنگی

مرمت و بازسازی نرده و دیوار شرقی مسجد کبود

لکه گیری و نقاشی ایوان های مسجد کبود

رونمایی از تمبر هفته فرهنگی

بهره برداری سرویس بهداشتی چنار

بازدید از واحدهای دارای شرایط بوم گردی

شرکت در نمایشگاه صنایع دستی

به سازی سرویس های بهداشتی کاخ خورشید

لکه گیری و نقاشی ورودی موزه مردم شناسی

برپایی نمایشگاه صنایع دستی نوروز ۹۶ کاخ خورشید

معرفی شهرستان کلات